

Bizkaia

Arrazola (Atxondo): ulien ganien
Arrieta: nañutsien
Bakio: em pélo
Bermeo: uleu^{le}s, *gañβizen
Berriz:
Bolibar: goñjen
Busturia: ulé utsien
Dima: nañú utsean
Elantxobe: eser ipñi barik, *gañβizen
Elorrio: *gañβizen (?), *láñutsien
Errigoiti: eser barik
Etibarri: útsik, esé ße barik
Etibarria: ulé ganien
Gamiz-Fika: esé ße barik
Getxo: ulés
Gizaburuaga: a pélo
Ibarruri (Muxika): uljen gánien
Kortezubi: eser barik
Larrabetzu: sáldiganian, *útsean
Laukiz: eser ße barik, *náñutsen, *ulen gánen
Leioa: ules gánen
Lekeitio: nañú ganien, *gañβizen
Lemoa: utséan
Lemoiz: a pélo, eser barik
Mañaria: *náñu utsien, *a pélo
Mendata: em pélo
Mungia:
Ondarroa: *gañβizen, *utsien
Orozko: *nañútsean
Otxandio: gañβizen, ulé ganien
Sondika: ules
Zaratamo: lepo útsetán, ístértoláka
Zeanuri: a pélo, *gañβien
Zeberio: uléan
Zollo (Arrankudiaga): epérði utsien
Zornotza: sáldi bílots, esé ße barik, *gañβizen, *uleutsien

Araba

Aramaio: aññien

Gipuzkoa

Aia: útsik
Amezketta: sērútsén
Andoain:

Araotz (Oñati): útsik, eser barik
Arrasate: ulén ganien, bilútsik, gáñβi
Arroa (Zestoa): sólian
Asteasu: sílajipé, sílípé
Ataun: sērútsén
Azkoitia:
Azpeitia:
Beasain: tñalmá:ipé
Beizama: sañkálátraká
Bergara: á pelo
Deba: á peló, a pélo, eser gañβe
Donostia: sáldi uts
Eibar: ulé gñian
Elduain: bískañútsén
Elgoibar:
Errezil: eser gañβe
Ezkio-Itsaso: montúraipé, montúraipe
Getaria: añmásoj gañβe
Hernani: añér^e ganian, sáldi gñian, bískañaj gñian
Hondarribia: a pélo
Ikaztegieta: ílútsik, a pélo, sílajik páre
Lasarte-Oria:
Legazpi:
Leintz Gatzaga: a pélo, *gañβizen
Mendaro: eskú tñien
Oiartzun: pástiyáñe
Oñati: a pélo
Orexa: sērútsén, sērútséan
Orio: ílájikñ íbíli, ílé ganian íbíli
Pasaia: bíór ganien, sēr gañβe
Tolosa:
Urretxu:
Zegama: bískañútsén

Nafarroako Foru Komunitatea

Abaurregaina / Abaurrea Alta: bíloññ gñeán
Alkutz: a pélo, láñútsján
Aniz: a peló
Arbizu: báe:gañβe
Berute: sērútsén
Donamaria: *bískañútsin
Dorrao / Torrano: eser e báñ
Erratzu: añré gñen
Etxalar: fild^o útsiaⁿ
Etxaleku: déñsi gañβe
Etxarri (Larraun): órputsíik, *sērúts^{ik}

Eugi: filútñan, filútñian, filé útsjen
Ezkurra: *sērútsén
Gaintza: sērútséan, sóñl tśóléan, sóléan, *sañkálátraká (?), *sañkálátraká (?)
Goizueta: sērútsén
Igoa: sērúts^{ik}
Jaurrieta: bílájusian
Leitza: sērútsén
Lekaroz: útsé (?), útsík, *fildik gañβe
Luzaide / Valcarlos: *sáltúts, *sáltútska
Mezkiritz:
Oderitz: bískañútsin
Suarbe: a pélo, sílájikáñe
Sunbilla: tñalmí gñé
Urdiain:
Zilbeti: *sáltúts (?)
Zugarramurdi: pítsi kañβe

Lapurdi

Ahetze:
Arrangoitze:
Azkaine:
Bardoze: selájikáñe
Beskoitze: *iftáñklok (?)
Donibane Lohizune: íftaklók
Hazparne: íftaklók (?), ístaklók (?)
Hendaia: íftaklók (?), *iftápeká (?)
Itsasu: síl^{ik} gañβe, selájikgáñe, ístaklók
Makea: sáltutés
Mugerre: bískar hutñan ganjan (?)
Sara: fildá útsian
Senpere:
Urketa: selájikáñe
Uztaritze: ístaklók (?)

Nafarroa Beherea

Aldude: em pélo, sélaúts, *iftaklók (?)
Arboti: láñyhás
Armendaritze: sáldis (?)
Arnegi: sáltutés
Arrueta: ístártoká (?), tapáky (?)
Baigorri: sáltutés
Bastida: fítñsigáñe (?)
Behorlegi: sáltutés
Bidarraia: *iftaklók (?)
Ezterenzubi: sáltutés
Gamarte: sáltutés, sáltutés
Garrúze: sáltutés

Irisarri: sáltutés
Izturitze: hútsik
Jutsi: sáltutés
Landibarre: *bískañ hutés
Larabale: ístáratúñ
Uhart Garazi: *sáltutés

Zuberoa

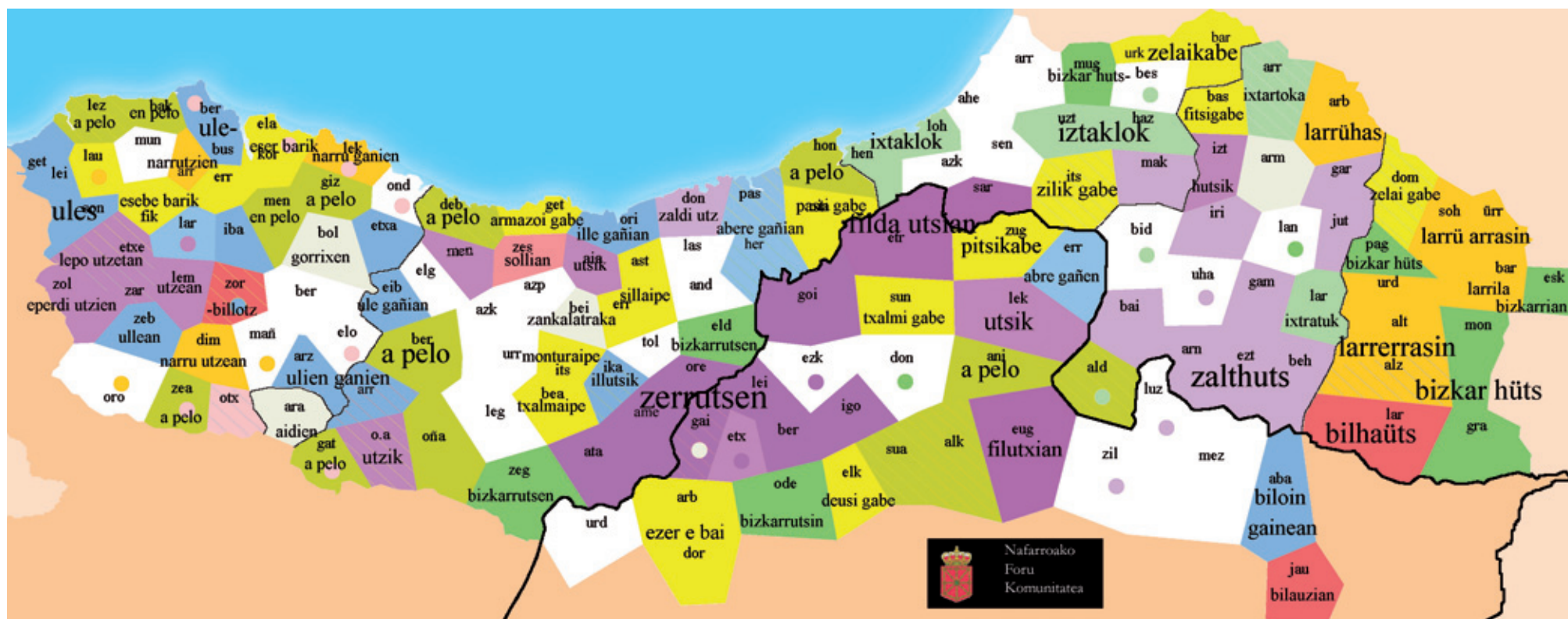
Altzai: lañeráññ, bílhúñ ganjen
Altzürükü: láñeráññ
Barkoxe: lañfla
Domintxaine: selájikáñe, ístártoká
Eskiula: bískañján (?)
Larraine: bílhahýts
Montori: bískañ hýts
Pagola: bískañ hýts
Santa Grazi: bískañ hýtsjan
Sohüta: lañy añas
Urdiñarbe: lañeráññ
Ürrüstoi: lañy añáññ

Mapan sartzen ez diren erantzunak

Arrasate (G): gáñβi
Elorrio (B): *láñutsien
Ikaztegieta (G): sílájik páre
Laukiz (B): *ulen gánen
Mañaria (B): *a pélo
Ondarroa (B): *utsien
Zornotza (B): *gañβizen

713. Mapa: a pelo / à cru / bareback

GALDERA: 25170; ALG: 524; ALEANR: 306

	ule/ile/bilo ganian
	abere gañian
	zaltuts
	zerrutsean
	filda utsian
	(-)uts-sollean
	garbien
	bizkar-l/narru-ixtaklok
	bilusik
	(-)gabe
	a pelo
	bestelakoak

- Erantzunetan askotan perifrasi eta lokuzioak bildu dira, hala nola *eser be barik* (Laukiz), *sillaik pare* (Ikaztegieta), *biloin gainean* (Abaurregaina), *bizkar hutsan ganian* (Mugerre), *larrü arras* (Sohüta).

- *Zankalatraka* (Beizama eta Gaintza) eta *ixtaklok* edo *ixtartoka* (Lekaroz, Luzaide, Hendaia, Hazparne, Uharte Garazi, Arrueta, Armendaritze, Ezterenzubi, Arboti...) hainbat oharren arabera ez da 'a pelo / à cru', 'a horcajadas / à califourchon' baizik.

- **Bestelakoak:** aidien (Aramaio), gorrixen (Bolibar), tapakü (Arrueta), zaldiz (Armendaritze), zankalatraka (Beizama eta Gaintza).

Zaratamo: *istertolaka* forma zaharkitua da lekukoaren ustez.

Mungia: *Saldi ganean yonan nas aparáju barik*. Erantzun bera Errigoitin ere.

Urretxu: *Érderáz 'a pelo' esáten diue...* Berdin erantzun dute Urdiainen ere.

Azpeitia: *Zaldí gañién jutié, bésteik ez.*

Gaintza: *zankálatraká* zaharkitua da lekukoaren ustez eta 'a horcajadas' adierazten du: *Ói re, aspálditakoá, oáñ ézta esáten ói; dénboa áten esáten giñun ói...* *zankálatraká: bí aldéta ánka botáta. Ní txikíe nítzelá.*

Eugi: *Fíle nai du erran zakue o manta bat. Fíle útsien, fíle útsik*. Lekarozen ere honela diote: *Filde da zaku bat gañian edo.*

Luzaide: deusik gabe denean *zaltuts* esaten da. *Ixtaklok* 'a horcajadas' da, beraz, zela gainean ere izan daiteke: *ixtaklok yoaiten aal zira berdin zelaikilan e.*

Uharte Garazi: *Bana ixtaklók da 'à califourchon'; baizu maziak yoaiten zien yarrük leen-leeno ta ixtaklok da zangoak zertuik e! Ez ta zaltuts e!*